

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

ODLUKA

O KLASIFIKACIJI BILANSNE AKTIVE I VANBILANSNIH STAVKI BANKE

("Sl. glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017 i 103/2018)

Uvodne odredbe

1. Ovom odlukom utvrđuju se bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju, kao i kriterijumi za klasifikaciju potraživanja banke, radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom kome je banka izložena u svom poslovanju.

Pod potraživanjima banke koja se klasifikuju na način utvrđen ovom odlukom podrazumevaju se bilansna aktiva iz tačke 3. stav 1. i vanbilansne stavke iz tačke 4. stav 1. te odluke.

2. Pojedini pojmovi, u smislu ove odluke, imaju sledeće značenje:

1) *materijalno značajan iznos* je iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice;

1a) *finansijske poteškoće* su problemi u izmirivanju obaveza koje dužnik ima ili će ih uskoro imati i koji se procenjuju na nivou dužnika, odnosno na nivou grupe dužnika koji su obuhvaćeni konsolidacijom za potrebe sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja ako dužnik pripada grupi povezanih lica;

2) *restrukturiranje potraživanja* je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,

- refinansiranjem potraživanja;

3) *stambena nepokretnost* je kuća, stan i delovi stambene zgrade koji su namenjeni stanovanju, garaža, odnosno garažno mesto zajedno sa stanom, kao i zemljište s građevinskom dozvolom za izgradnju kuće, s tim što se vikendice ne smatraju stambenom nepokretnošću;

- 4) *ovlašćeni procenjivač* je lice koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuje profesija procenitelja vrednosti nepokretnosti, ovlašćeno da vrši procenu nepokretnosti, kao i organ koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju poreski postupak i poreska administracija, nadležan za vođenje poreskog postupka, pri čemu ovo lice ne može biti lice povezano s dužnikom u smislu Zakona o bankama i ne može biti uključeno u proces odobravanja plasmana ili prodaju nepokretnosti;
- 5) *tržišna vrednost nepokretnosti* označava procenjeni novčani iznos za koji nepokretnost, na dan utvrđivanja njene vrednosti, može biti prodana pod uslovom da kupac i prodavac postupaju dobrovoljno, informisano, oprezno i bez prinude, pri čemu ova vrednost mora biti transparentno i jasno dokumentovana i mora je utvrditi ovlašćeni procenjivač;
- 6) *preduzetnik* je fizičko lice koje se registruje u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata;
- 7) *poljoprivrednik* je fizičko lice - nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva u smislu zakona kojim se uređuju poljoprivreda i ruralni razvoj;
- 8) *probni period* je period od najmanje dve godine koji počinje da teče od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim;
- 9) *refinansiranje potraživanja* podrazumeva nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku;
- 10) *materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga* predstavlja iznos u visini najmanje 6% glavnice potraživanja sa izmenjenim uslovima otplate po osnovu stambenog kredita ili potraživanja kojim je refinansirano potraživanje banke po osnovu tog kredita, odnosno 8% glavnice potraživanja u slučaju ostalih potraživanja.

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju

3. Bilansnu aktivu banke koja se klasifikuje u smislu ove odluke čine:

- dospeli i nedospeli kratkoročni i dugoročni krediti;
- depoziti kod banaka;
- kamate i naknade;
- dugoročne i kratkoročne hartije od vrednosti koje se ne uključuju u knjigu trgovanja;
- učešća banke u kapitalu drugih pravnih lica, osim učešća koja predstavljaju odbitnu stavku od kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu s tačkom 21a, st. 4. i 5. ove odluke;
- bilansna aktiva koja se uključuje u knjigu trgovanja a za koju banka ne računa kapitalni zahtev za tržišne rizike u smislu odluke kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- druga bilansna aktiva, osim bilansne aktive iz stava 2. ove tačke.

Ne klasifikuje se sledeća bilansna aktiva banke:

- gotovina u blagajni, sredstva na žiro-računu, zlato i drugi plemeniti metali;
- potraživanja od država i centralnih banaka kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- potraživanja od teritorijalnih autonomija i jedinica lokalne samouprave kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- potraživanja od javnih administrativnih tela kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- potraživanja od međunarodnih razvojnih banaka i međunarodnih organizacija kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- osnovna sredstva, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja;
- sredstva stečena naplatom potraživanja u vezi s kojima su ispunjeni uslovi iz tačke 21a, st. od 1. do 3. ove odluke;
- upisani a neuplaćeni akcijski kapital;
- sopstvene akcije;
- učešća banke u kapitalu drugih pravnih lica koja predstavljaju odbitnu stavku od kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- zalihe;

- bilansna aktiva koja se uključuje u knjigu trgovanja, a za koju banka računa kapitalni zahtev za tržišne rizike u smislu odluke kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

4. Vanbilansne stavke banke koje se klasifikuju u smislu ove odluke čine:

- izdate plative i činidbene garancije,
- avali i akcepti menica,
- drugi oblici jemstva,
- nepokriveni akreditivi,
- neiskorišćene preuzete obaveze,
- druge vanbilansne stavke po kojima može doći do plaćanja banke.

Ne klasifikuju se sledeće vanbilansne stavke banke:

- po osnovu izloženosti prema državama i centralnim bankama kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- po osnovu izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- po osnovu izloženosti prema javnim administrativnim telima kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- po osnovu izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama i međunarodnim organizacijama kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;
- koje se uključuju u knjigu trgovanja a za koje banka računa kapitalni zahtev za tržišne rizike u smislu odluke kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- ostale vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja banke.

Metodologija za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

5. Banka je dužna da svojim aktima utvrdi metodologiju za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, odnosno za priznavanje i merenje očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu: metodologija), u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

6. Banka metodologijom:

- utvrđuje postupke za procenu iznosa obezvređenja bilansne aktive i/ili verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, kao i ovlašćenja, obaveze i odgovornosti u tom procesu;
- utvrđuje metode i tehnike koje koristi za procenu obezvređenja na pojedinačnoj i grupnoj osnovi;
- utvrđuje modele koje koristi za merenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i merenje iznosa obezvređenja u slučaju da postoji objektivan dokaz o obezvređenju;
- utvrđuje kriterijume razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama za potrebe procene postojanja značajnog povećanja kreditnog rizika i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka na grupnoj osnovi;
- utvrđuje postupke na osnovu kojih će procenjivati da li je na izveštajni datum došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika bilansne aktive i vanbilansnih stavki u odnosu na dan početnog priznavanja;
- utvrđuje definiciju statusa neizmirenja obaveza koju koristi za potrebe određivanja promena u riziku nastupanja statusa neizmirenja obaveza u odnosu na dan početnog priznavanja bilansne aktive i vanbilansnih stavki;
- utvrđuje načine na koje će određivati da li na izveštajni datum bilansna aktiva i vanbilansne stavke imaju nizak kreditni rizik;
- utvrđuje kriterijume za razvrstavanje bilansne aktive i vanbilansnih stavki prema nivoima obezvređenja na način definisan Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 - Finansijski instrumenti (u daljem tekstu: MSFI 9), uključujući i kriterijume za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi;
- obezbeđuje da sve analize, procene i ostali postupci u procesu procene iznosa obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama budu precizno objašnjeni i dokumentovani;
- obezbeđuje da procena iznosa obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama bude zasnovana na tačnim i ažurnim podacima i da uzima u obzir sve razumne i utemeljene informacije o prošlim događajima, sadašnjim okolnostima i predviđanjima budućih ekonomskih uslova koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i opterećenja na izveštajni datum.

Trenutak u kojem banka utvrdi da postoji objektivan dokaz o obezvređenju, odnosno da je nastupio status neizmirenja obaveza u skladu s definicijom iz stava 1, alineja šesta, ove tačke - ne može se istovremeno odrediti i kao trenutak u kojem

je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika bilansne aktive i vanbilansnih stavki u odnosu na dan početnog priznavanja, u smislu alineje pete tog stava.

7. Banka je dužna da metodologiju dosledno primenjuje i najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, preispituje i da je, po potrebi, prilagođava, kao i da prilagođava pretpostavke na kojima je zasnovana.

8. Banka je dužna da najmanje jednom u tri meseca procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju i obračunava adekvatan iznos tog obezvređenja.

Banka je dužna da najmanje jednom u tri meseca procenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na dan početnog priznavanja i da obračunava adekvatan iznos obezvređenja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka.

9. Pri obračunu iznosa obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, banka može uzeti u obzir novčane tokove po osnovu sredstava obezbeđenja potraživanja.

Banka metodologijom utvrđuje vrste sredstva obezbeđenja koje uzima u obzir u smislu stava 1. ove tačke, način utvrđivanja njihove vrednosti, kao i očekivani period u kome će se unovčiti.

10. Pod objektivnim dokazom o obezvređenju bilansne aktive podrazumevaju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na procenjene buduće novčane tokove po osnovu te aktive.

Banka metodologijom utvrđuje okolnosti čijim nastupanjem će se smatrati da postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive.

tač. 11-19. (*Brisano*)

Kriterijumi za klasifikaciju

20. Banka je dužna da sva potraživanja od dužnika, osim potraživanja iz tačke 3. stav 2. i tačke 4. stav 2. ove odluke, klasifikuje u kategorije A, B, V, G i D - na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza tog dužnika prema banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta sredstava obezbeđenja.

21. Potraživanja od dužnika klasifikuju se na sledeći način:

1) u kategoriju A:

- potraživanja od dužnika kod koga se, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti, ne očekuju problemi u naplati,
- potraživanja obezbeđena prvoklasnim sredstvima obezbeđenja, pod uslovom iz tačke 28. stav 3. ove odluke,
- potraživanja po kojima dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili je u docnji ne dužoj od 30 dana;

2) u kategoriju B:

- potraživanja od dužnika čije finansijsko stanje, odnosno kreditna sposobnost nisu u potpunosti zadovoljavajući usled određenih problema ali ne ukazuju na znatnije pogoršanje u budućnosti,
- potraživanja po kojima je dužnik u docnji od 31 dan do 60 dana;

3) u kategoriju V:

- potraživanja od dužnika čije finansijsko stanje, odnosno kreditna sposobnost nisu zadovoljavajući i ukazuju na pogoršanje u budućnosti,
- potraživanja po kojima je dužnik u docnji od 61 dan do 90 dana;

4) u kategoriju G:

- potraživanja od dužnika čije finansijsko stanje, odnosno kreditna sposobnost ukazuju na znatne probleme u mogućnosti naplate tih potraživanja, a naročito potraživanja od nelikvidnog ili nesolventnog dužnika;
- potraživanja po kojima je dužnik u docnji od 91 dan do 180 dana;

5) u kategoriju D:

- potraživanja sa sumnjivim ili spornim pravnim osnovom,
- potraživanja od dužnika u likvidaciji ili stečaju,
- potraživanja od dužnika koji ne postupa po usvojenom planu reorganizacije u smislu zakona kojim se uređuje stečaj,
- potraživanja po kojima je dužnik u docnji dužoj od 180 dana,
- potraživanja koja ne ispunjavaju uslove za klasifikaciju u ostale kategorije iz ove tačke,
- potraživanja od dužnika prema kome je banka imala dospelo potraživanje koje je ustupila u prethodne tri godine,

- potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) čiji je stepen kreditne zaduženosti, utvrđen u skladu s tačkom 26. stav 1, alineja prva, ove odluke, veći od 60%.

21a Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja ne klasifikuju se u toku perioda od tri godine od datuma dospeća tog potraživanja utvrđenog u skladu s tačkom 23. ove odluke, pod uslovom:

- da banka u trenutku sticanja nepokretnosti raspolaže procenom njene tržišne vrednosti koja nije starija od godinu dana;
- da banka tokom ovog perioda tržišnu vrednost stečene nepokretnosti utvrđuje najmanje jednom godišnje.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, ako je banka sredstva iz tog stava stekla pre datuma dospeća potraživanja, period iz tog stava računa se od dana sticanja ovih sredstava.

Ostala sredstva stečena naplatom potraživanja ne klasifikuju se u toku godinu dana od dana sticanja pod uslovom da banka u trenutku sticanja tih sredstava raspolaže procenom njihove tržišne vrednosti koja nije starija od godinu dana.

Sredstva iz st. 1. i 3. ove tačke u vezi s kojima nisu ispunjeni uslovi iz tih stavova klasifikuju se u kategoriju D.

Sredstva iz st. 1. i 3. ove tačke koja banka u periodima iz tih stavova nije otuđila ni stavila u funkciju svog poslovanja klasifikuju se u kategoriju D.

Pod stavljanjem sredstava u funkciju poslovanja u smislu stava 5. ove tačke podrazumeva se da banka ta sredstva koristi kao osnovna sredstva ili kao investicione nekretnine.

21b Potraživanja od dužnika, osim od novoosnovanog privrednog društva, kome je banka ustupila potraživanje klasifikuju se u skladu s kriterijumima za klasifikaciju iz tačke 20. ove odluke ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- da u trenutku ustupanja potraživanja dužnik kome banka ustupa potraživanje nije u docnji dužoj od 60 dana;
- da procena finansijskog stanja dužnika kome je ustupljeno potraživanje, koja, između ostalog, obuhvata i uticaj ustupanja potraživanja na klasifikaciju potraživanja prema tom dužniku i koja je izvršena na osnovu finansijskih pokazatelja propisanih ovom odlukom i kriterijuma banke za procenu finansijskog stanja dužnika utvrđenih njenim aktima, kao i na osnovu završnog finansijskog izveštaja i periodičnih finansijskih izveštaja dužnika za poslednjih godinu dana od dana vršenja procene - ukazuje da će taj dužnik biti sposoban da nakon ustupanja potraživanja uredno izmiruje svoje obaveze prema banci;
- da dužnik tokom godinu dana nakon ustupanja potraživanja izmiruje svoje obaveze prema banci blagovremeno, odnosno s docnjom ne dužom od 60 dana.

Potraživanja od dužnika iz stava 1. ove tačke u vezi s kojima nisu ispunjeni uslovi iz tog stava klasifikuju se u kategoriju D.

Potraživanja od dužnika kome je banka odobrila plasman kojim je on posredno ili neposredno izmirio deo ili ceo iznos kredita odobrenog od te banke koji se smatra problematičnim u smislu tačke 34a ove odluke, osim potraživanja od dužnika - novoosnovanog privrednog društva u smislu tačke 25. te odluke, klasifikuju se u skladu s kriterijumima za klasifikaciju iz tačke 20. ove odluke ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- da u trenutku odobravanja plasmana dužnik nije u docnji dužoj od 60 dana po bilo kom plasmanu koji mu je odobrila ta banka;
- da procena finansijskog stanja dužnika kome je odobren plasman koja je izvršena na osnovu finansijskih pokazatelja propisanih ovom odlukom i kriterijuma banke za procenu finansijskog stanja dužnika utvrđenih njenim aktima, kao i na osnovu završnog finansijskog izveštaja i periodičnih finansijskih izveštaja dužnika za poslednjih godinu dana od dana vršenja procene - ukazuje da će taj dužnik biti sposoban da nakon odobravanja ovog plasmana uredno izmiruje svoje obaveze prema banci;
- da dužnik tokom godinu dana nakon odobravanja plasmana izmiruje svoje obaveze prema banci blagovremeno, odnosno s docnjom ne dužom od 60 dana.

Potraživanja od dužnika iz stava 3. ove tačke u vezi s kojima nisu ispunjeni uslovi iz tog stava, klasifikuju se u kategoriju D.

Potraživanja od dužnika - novoosnovanog privrednog društva u smislu tačke 25. ove odluke kome je banka ustupila potraživanje, klasifikuju se u kategoriju D.

Potraživanja od dužnika - novoosnovanog privrednog društva u smislu tačke 25. ove odluke kome je banka odobrila plasman kojim je taj dužnik posredno ili neposredno izmirio deo ili ceo iznos kredita odobrenog od te banke koji se smatra problematičnim u smislu tačke 34a ove odluke, klasifikuju se u kategoriju D.

Potraživanja od dužnika - novoosnovanog privrednog društva u smislu tačke 25. ove odluke koji se u smislu Zakona o bankama smatra licem povezanim s dužnikom kome je banka odobrila kredit koji se smatra problematičnim u smislu ove odluke, klasifikuju se u kategoriju D.

21v Restrukturirana potraživanja koja banka, u skladu s tačkom 35đ stav 3. ove odluke, smatra potraživanjima koja nisu problematična - ne mogu biti klasifikovana u kategoriju povoljniju od kategorije u koju su bila klasifikovana na datum restrukturiranja, odnosno u koju bi bila klasifikovana na taj datum, dok se ne ispune uslovi iz stava 1. te tačke.

Restrukturirana potraživanja koja banka, u skladu s tačkom 35đ stav 4. ove odluke, smatra problematičnim - ne mogu biti klasifikovana u kategoriju povoljniju od kategorije G, odnosno kategorije D (u zavisnosti od uslova za klasifikaciju koje ispunjavaju u trenutku restrukturiranja) - sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35g ove odluke, nakon čega se mogu

klasifikovati samo u kategoriju koja nije povoljnija od kategorije V, i to sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35đ stav 1. ove odluke.

Ako istovremeno s nastankom potraživanja banke, ili u kratkom periodu pre ili posle nastanka tog potraživanja, dužnik izvrši plaćanje glavnice ili kamate po osnovu drugog potraživanja banke koje je u trenutku tog plaćanja bilo klasifikovano u kategoriju D - novonastalo potraživanje ne može se klasifikovati u kategoriju povoljniju od kategorije D - sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35g ove odluke, nakon čega se to potraživanje može klasifikovati samo u kategoriju koja nije povoljnija od kategorije V, i to sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35đ stav 1. ove odluke.

Ako se restrukturirano potraživanje koje se smatra problematičnim i koje je klasifikovano u kategoriju G ponovo restrukturira - to potraživanje ne može se klasifikovati u kategoriju povoljniju od kategorije D - sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35g ove odluke, nakon čega se može klasifikovati samo u kategoriju koja nije povoljnija od kategorije V, i to sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35đ stav 1. ove odluke.

Izuzetno od stava 4. ove tačke, potraživanje iz tog stava ne klasifikuje se u kategoriju D ako je po drugi put restrukturirano na neki od sledećih načina:

- u skladu sa zakonom kojim se uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava;
- na osnovu zaključenja aneksa ugovora o stambenom kreditu indeksiranom u švajcarskim francima, u skladu sa odlukom kojom se uređuju mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u vezi s kreditima indeksiranim u stranoj valuti.

22. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena na način utvrđen u tač. 28. i 29. ove odluke.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, potraživanja sa sumnjivim i spornim pravnim osnovom ne određuju klasifikaciju ostalih potraživanja.

Blagovremenost u izmirivanju obaveza dužnika

23. Docnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća, i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

Ustupanje potraživanja drugoj banci ne utiče na klasifikaciju tog potraživanja koju banka kojoj je to potraživanje ustupljeno vrši prema kriterijumu blagovremenosti.

Procena finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika

24. Banka je dužna da svojim aktima uredi postupke procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i kriterijume i način klasifikacije potraživanja u kategorije iz tačke 21. ove odluke uzimajući u obzir tu procenu, a na osnovu dokumentacije iz tačke 30. te odluke.

Banka je dužna da, pri uređivanju postupaka i kriterijuma iz stava 1. ove tačke, uzme u obzir i blagovremenost dužnika u izmirivanju obaveza prema banci u poslednjih dvanaest meseci, s tim da u kategoriju povoljniju od kategorije V ne mogu biti klasifikovana potraživanja od dužnika koji je u toku poslednjih dvanaest meseci izmirivao obaveze prema banci s docnjom dužom od 90 dana.

25. Procenu finansijskog stanja dužnika - pravnih lica, banka je dužna da vrši naročito na osnovu analize:

- pokazatelja profitabilnosti;
- adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive;
- adekvatnosti novčanih tokova sa aspekta izmirivanja obaveza;
- pokazatelja finansijske strukture, a pre svega stepena zaduženosti;
- izloženosti dužnika kreditno-deviznom riziku;
- privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, banka nije dužna da vrši procenu finansijskog stanja banaka kojima, u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji.

Izuzetno od stava 1. ove tačke - procenu finansijskog stanja dužnika koji je osnovan u prethodne dve godine od dana kad se vrši klasifikacija (novoosnovana privredna društva), kao i dužnika koji je osnovan s posebnom namenom, odnosno za realizaciju unapred utvrđenog projekta (projektno finansiranje), banka vrši na osnovu procene mogućnosti tog dužnika da ostvari adekvatne tokove gotovine koji obezbeđuju blagovremeno izmirivanje obaveza po ugovorenoj dinamici otplate potraživanja, pri čemu ovu procenu vrši u skladu sa svojim aktima iz tačke 24. ove odluke.

Procenu iz stava 3. ove tačke banka vrši najmanje na osnovu:

- analize rentabilnosti ulaganja za koje su odobrena sredstva, odnosno procene budućih tokova gotovine tog ulaganja (poslovni plan, finansijske projekcije, ocena perioda vraćanja ulaganja, analiza osetljivosti projekta na rizike i sl.) u slučaju novoosnovanih privrednih društava;

- analize rentabilnosti projekta za koji su odobrena sredstva, odnosno procene budućih tokova gotovine tog projekta (poslovni plan, finansijske projekcije, ocena perioda vraćanja ulaganja, analiza osetljivosti projekta na rizike i sl.), kao i kontinuiranog praćenja realizacije tog projekta u slučaju projektnog finansiranja.

Potraživanja od novoosnovanih privrednih društava, kao i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ne mogu biti klasifikovana u kategoriju povoljniju od kategorije V - ako su procenjeni budućni novčani tokovi u toku bilo kog perioda izmirivanja obaveza prema banci neadekvatni, kao i ako se tokom otplate potraživanja znatno odstupi od inicijalnog poslovnog plana, odnosno planirane realizacije projekta.

26. Ocenu kreditne sposobnosti dužnika - fizičkih lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) banka je dužna da vrši naročito na osnovu analize:

- stepena kreditne zaduženosti dužnika, koji se utvrđuje kao odnos ukupnih mesečnih kreditnih obaveza i redovnih neto mesečnih prihoda tog dužnika, a koji banka utvrđuje pri odobravanju potraživanja, kao i nakon toga, u skladu s načinom i dinamikom utvrđenim njenim aktom;

- valutne strukture ukupnih mesečnih kreditnih obaveza dužnika, naročito uzimajući u obzir veću izloženost riziku dužnika čije su obaveze ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima s deviznom klauzulom.

Pod ukupnim mesečnim kreditnim obavezama iz stava 1. ove tačke podrazumeva se zbir ovih obaveza po kreditima - uključujući kredite po transakcionim računima (minusi po transakcionim računima) i obaveze po kreditnim karticama (mesečna obaveza od ukupno odobrenog kredita po kartici) - aktiviranih jemstava po kreditima i obaveza iz ugovora o finansijskom lizingu, s tim što banka u ukupne mesečne kreditne obaveze, u skladu sa svojim aktima, može uključiti i druge obaveze lica iz tog stava.

Kvalitet sredstava obezbeđenja

27. Sredstva obezbeđenja potraživanja banke, u smislu ove odluke, a prema njihovom kvalitetu, mogu biti prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja.

28. Prvoklasnim sredstvom obezbeđenja smatraju se:

- gotovinski depozit kod banke - pod uslovom da je ugovoreno da služi kao obezbeđenje za određena potraživanja banke, da rok njegovog dospeća odgovara roku dospeća potraživanja i da jedino banka može njime raspolagati;

- dužničke hartije od vrednosti, kao i garancije, drugi oblici jemstva, kontragarancije i drugi slični instrumenti nematerijalne kreditne zaštite čiji su izdavaoci države i centralne banke kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;

- dužničke hartije od vrednosti, kao i garancije, drugi oblici jemstva, kontragarancije i drugi slični instrumenti nematerijalne kreditne zaštite čiji su izdavaoci teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;

- dužničke hartije od vrednosti, kao i garancije, drugi oblici jemstva, kontragarancije i drugi slični instrumenti nematerijalne kreditne zaštite čiji su izdavaoci javna administrativna tela kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;

- dužničke hartije od vrednosti, kao i garancije, drugi oblici jemstva, kontragarancije i drugi slični instrumenti nematerijalne kreditne zaštite čiji su izdavaoci međunarodne razvojne banke ili međunarodne organizacije kojima se u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%;

- dužničke hartije od vrednosti, kao i garancije, drugi oblici jemstva, kontragarancije i drugi slični instrumenti nematerijalne kreditne zaštite čiji su izdavaoci banke kojima u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji;

- zaloga na zlatu.

Instrumentima nematerijalne kreditne zaštite, u smislu stava 1. ove tačke, smatraju se instrumenti čijim korišćenjem banka smanjuje kreditni rizik kome je izložena, a to smanjenje nastaje po osnovu obaveze trećeg lica da izvrši plaćanje određenog iznosa banci u slučaju neizmirenja obaveza dužnika banke ili nastanka drugog ugovorenog događaja ili okolnosti čijim nastupanjem banka stiče pravo korišćenja tog instrumenta.

Potraživanja obezbeđena prvoklasnim sredstvima obezbeđenja iz stava 1. ove tačke mogu se, u visini obezbeđenog iznosa, klasifikovati u kategoriju A pod uslovom:

- da su ispunjeni svi uslovi za priznavanje kreditne zaštite propisani odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke koji se odnose na to sredstvo obezbeđenja;

- da dužnik to potraživanje izmiruje s docnjom ne dužom od 90 dana;

- da izdavalac sredstva obezbeđenja nije u stečaju, odnosno da postupa po usvojenom planu reorganizacije u smislu zakona kojim se uređuje stečaj.

29. Adekvatnim sredstvom obezbeđenja smatraju se:

1) hipoteka na nepokretnosti pod uslovom:

- da je punovažna u skladu s merodavnim pravom i upisana u zemljišne knjige, katastar nepokretnosti ili drugi odgovarajući registar, a ugovornim odredbama i odgovarajućim pravnim postupkom se namirenje iz vrednosti hipotekovane nepokretnosti obezbeđuje u razumnom roku,
- da banka redovno prati vrednost nepokretnosti i da, osim u slučaju hipotekovane stambene nepokretnosti kod koje iznos preostalog potraživanja banke ne prelazi 40% njene vrednosti umanjene za iznos svih potraživanja s višim pravom prvenstva nad tom nepokretnošću, tržišnu vrednost nepokretnosti utvrđuje najmanje jednom u tri godine, kao i češće - ako su osetnije promenjeni uslovi na tržištu ovih nepokretnosti ili je fizičko stanje te nepokretnosti promenjeno,
- da je banka svojim politikama, procedurama ili drugim aktima propisala vrste nepokretnosti koje prihvata kao sredstvo obezbeđenja, kao i uslove i način odobravanja kredita obezbeđenih ovom hipotekom,
- da je banka utvrdila jasne i sveobuhvatne procedure za praćenje i proveru adekvatnosti osiguranja od rizika nastupanja štete na hipotekovanoj nepokretnosti,
- da finansijsko stanje, odnosno kreditna sposobnost dužnika ne zavisi velikim delom od vrednosti hipotekovane nepokretnosti ili novčanih tokova od njene upotrebe, već od dužnikove sposobnosti da dug otplati iz drugih izvora prihoda,
- da vrednost hipotekovane nepokretnosti ne zavisi velikim delom od finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ne uzimajući u obzir makroekonomske faktore koji utiču i na vrednost nepokretnosti i na finansijsko stanje, odnosno kreditnu sposobnost dužnika,
- da dužnik potraživanja obezbeđena ovom hipotekom izmiruje s docnjom ne dužom od 720 dana,
- da vlasnik hipotekovane nepokretnosti nije u stečaju, odnosno da postupa po usvojenom planu reorganizacije u smislu zakona kojim se uređuje stečaj,
- da u vezi s restrukturiranim potraživanjima obezbeđenim ovom hipotekom banka nije odobrila dodatne ustupke sve dok se nisu ispunili uslovi da banka ta potraživanja prestane da smatra problematičnim, odnosno restrukturiranim,
- da tržišna vrednost hipotekovane nepokretnosti umanjena za iznos svih potraživanja s višim pravom prvenstva nad tom nepokretnošću nije manja od ukupne visine potraživanja banke;

2) zaloga na robnom zapisu pod uslovom:

- da je uspostavljena u skladu sa zakonom kojim se uređuju javna skladišta za poljoprivredne proizvode,
- da vrednost potraživanja nije veća od tržišne vrednosti uskladištenih poljoprivrednih proizvoda za koje je izdat robni zapis, umanjene za troškove skladištenja, odnosno da nije veća od iznosa naknade po ugovoru o osiguranju na koju banka ima zakonsko založno pravo u slučaju propasti ovih proizvoda,
- da rok dospeća potraživanja nije duži od perioda na koji je izdat robni zapis,
- da dužnik potraživanja obezbeđena ovom zalogom izmiruje s docnjom ne dužom od 180 dana.

3) zaloga na domaćim životinjama obeležanim i registrovanim u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo, pod uslovom:

- da je uspostavljena i upisana u registar zaloge u skladu sa zakonom kojim se uređuje založno pravo na pokretnim stvarima upisanim u registar i da je banka upisana kao prvi poverilac po osnovu te zaloge, a ugovornim odredbama i odgovarajućim pravnim postupkom se namirenje iz vrednosti predmeta zaloge obezbeđuje u razumnom roku,
- da je za predmet zaloge zaključen ugovor o osiguranju tako da je polisa vinkulirana u korist banke i obuhvata najmanje osiguranje od rizika uginuća zbog bolesti ili nesrećnog slučaja, prinudnog klanja iz nužde, odnosno prinudnog klanja iz ekonomskih razloga,
- da vrednost potraživanja nije veća od tržišne vrednosti predmeta zaloge, odnosno da nije veća od iznosa naknade po ugovoru o osiguranju za slučaj propasti predmeta zaloge,
- da banka redovno prati tržišnu vrednost predmeta zaloge i da tu vrednost utvrđuje u skladu s dinamikom predviđenom aktima banke, a najmanje jednom godišnje,
- da dužnik potraživanja obezbeđena ovom zalogom izmiruje s docnjom ne dužom od 90 dana.

U slučaju stambene nepokretnosti, pored uslova iz stava 1. odredba pod 1) ove tačke, potrebno je bude ispunjen i uslov da vlasnik te nepokretnosti u njoj stanuje ili da je nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup).

Pod redovnim praćenjem vrednosti nepokretnosti iz stava 1. odredba pod 1), alineja druga, ove tačke podrazumeva se provera te vrednosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, uključujući korišćenje statističkih modela, pri čemu banka ovu proveru mora sprovoditi najmanje jednom godišnje za poslovne nepokretnosti, odnosno najmanje jednom u tri godine za stambene i ostale nepokretnosti.

Potraživanja banke obezbeđena adekvatnim sredstvima obezbeđenja mogu se klasifikovati u jednu kategoriju povoljniju od one u koju bi bila klasifikovana.

Kreditni dosije dužnika

30. Banka je dužna da svojim aktima uredi postupke formiranja i kontinuiranog ažuriranja kreditnog dosijea za svakog dužnika.

Kreditni dosije dužnika treba da sadrži potpune i tačne podatke koji treba da obezbede utvrđivanje finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti tog dužnika, procenu mogućnosti naplate potraživanja i kvaliteta sredstava obezbeđenja, a naročito treba da sadrži:

- dokumentaciju o statusu dužnika (za pravno lice - izvod iz registra privrednih subjekata, za fizičko lice - fotokopiju lične karte ili obrazac s podacima sa elektronske lične karte, odnosno fotokopiju pasoša, za preduzetnika - izvod iz registra privrednih subjekata ili rešenje o osnivanju radnje, za poljoprivrednika - izvod iz registra poljoprivrednih gazdinstava);
- ocenu finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, uključujući i analizu njegove izloženosti deviznom riziku;
- finansijske izveštaje dužnika za poslednja dva obračunska perioda pre nastanka potraživanja, kao i za sve obračunske periode do potpunog izmirivanja potraživanja, uključujući i izveštaj revizora za one dužnike za koje je to propisano zakonom, osim za dužnike koji počinju da se bave delatnošću;
- dokumentaciju o izmirivanju obaveza dužnika prema banci u toku poslednjih dvanaest meseci, osim za nove dužnike banke;
- izveštaj iz baze podataka o ukupnim kreditnim obavezama, odnosno o zaduženosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza;
- odluke banke o odobravanju kredita i nastanku drugih potraživanja, kao i o eventualnim izmenama uslova pod kojima su krediti odobreni, odnosno potraživanja nastala;
- ugovornu dokumentaciju koja se odnosi na dužnika;
- podatke o klasifikaciji potraživanja dužnika - u trenutku nastanka potraživanja i posle toga;
- prepisku i drugu dokumentaciju o kontaktima banke i dužnika u vezi s potraživanjem;
- dokumentaciju u vezi sa sredstvima obezbeđenja potraživanja kojom se dokazuje ispunjenost uslova iz tač. 28. i 29. ove odluke;
- dokumentaciju u vezi s naplatom potraživanja dužnika i merama koje je banka preduzela radi naplate.

U slučaju ustupanja potraživanja drugoj banci, banka koja ustupa svoje potraživanje prema dužniku dužna je da dokumentaciju iz stava 2, alineja četvrta, ove tačke dostavi banci kojoj to potraživanje ustupa.

Dužnik prema kome je banka imala potraživanje koje je ustupila drugoj banci ne smatra se novim dužnikom banke kojoj je to potraživanje ustupljeno u smislu stava 2, alineja četvrta, ove tačke.

Dosije dužnika koji je jedinica lokalne samouprave ili organizacija obaveznog socijalnog osiguranja sadrži podatke iz stava 2. ove tačke, zatim odluke o zaduživanju u smislu zakona kojim se uređuje javni dug, kao i analizu banke o ekonomičnosti ulaganja za koje su odobrena sredstva (poslovni plan, finansijske projekcije, ocena perioda vraćanja ulaganja i analiza osetljivosti projekta na rizike).

Finansijski izveštaji dužnika iz stava 3. ove tačke sastavni su deo pravilnika kojim se uređuje način pripreme, sastavljanja i podnošenja završnih računa korisnika budžetskih sredstava i budžetskih fondova Republike Srbije i lokalnih vlasti.

Dosije dužnika koji je preduzetnik i poljoprivrednik sadrži podatke iz stava 2. ove tačke, izuzev podataka iz alineje treće tog stava, kao i dokaz o porezima koji su plaćeni u poslednjih dvanaest meseci a koje taj dužnik duguje kao poreski obveznik u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana. Dosije preduzetnika koji porez na prihode od samostalne delatnosti plaća na paušalno utvrđen prihod u smislu tog zakona sadrži i podatke o ostvarenom prometu u poslednjih dvanaest meseci, a dosije preduzetnika i poljoprivrednika koji poslovne knjige vodi prema sistemu prostog, odnosno dvojnog knjigovodstva sadrži i bilans uspeha, odnosno bilans stanja i bilans uspeha za prethodnu poslovnu godinu.

Izuzetno od stava 7. ove tačke, dosije dužnika poljoprivrednika koji nije poreski obveznik u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana sadrži podatke iz stava 2. ove tačke, izuzev podataka iz alineje treće tog stava, kao i dokaz o izmirenim doprinosima za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuje sistem obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja i obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Dosije dužnika koji je fizičko lice (osim poljoprivrednika i preduzetnika) sadrži podatke iz stava 2. ove tačke, izuzev podataka iz alineje treće tog stava, kao i dokaze o zaposlenju i zaradi ili penziji dužnika u poslednja tri meseca koje je izdao i overio poslodavac, sa izjavom dužnika da se mogu koristiti za proveru plaćenih poreza i doprinosa ili podatke iz evidencije banke o uplati zarade, odnosno penzije na račun dužnika za taj period, a ako je dužnik poreski obveznik u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana - sadrži i podatke o ostvarenom godišnjem prihodu koji je zaposleni ostvario i propisanim porezima i doprinosima koji se plaćaju iz tog prihoda.

Dinamiku ažuriranja kreditnog dosijea dužnika iz stava 8. ove tačke, u periodu nakon odobravanja potraživanja, odnosno tokom otplate kredita, banka utvrđuje svojim aktima, na način kojim se obezbeđuje adekvatno upravljanje kreditnim rizikom, a najmanje jednom u tri godine, kao i češće ako je došlo do osetnije promene u okolnostima koje utiču na kreditnu sposobnost dužnika (npr. osetniji rast deviznog kursa, kašnjenje u otplati i sl.).

31. Potraživanja od dužnika za koga banka ne raspolaže potpunim i ažurnim podacima iz tačke 30. ove odluke klasifikuju se u kategoriju D, osim ako delimično nedostaju ili su neažurni samo podaci koji su manje značajni za utvrđivanje finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika i procenu mogućnosti naplate potraživanja, u kom se slučaju potraživanja od tog dužnika klasifikuju u jednu kategoriju nepovoljniju od one u koju bi bila klasifikovana.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, potraživanja od dužnika fizičkog lica za koga banka ne raspolaže ažurnim podacima iz tačke 30. ove odluke klasifikuju se u jednu kategoriju nepovoljniju od one u koju bi inače bila klasifikovana.

tač. 32.-34v (brisano)

Izveštavanje o klasifikaciji

35. Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije tromesečno dostavlja izveštaje o iznosu i klasifikaciji svoje bilansne aktive i vanbilansnih stavki, i to na obrascima propisanim odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka i odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke.

Klasifikacija za potrebe dodatnog praćenja kvaliteta aktive

35a Radi praćenja kvaliteta aktive, banka je dužna da svoju bilansnu aktivu i vanbilansne stavke iz st. 2. i 3. ove tačke (u daljem tekstu: potraživanja) klasifikuje ili u grupu problematičnih potraživanja ili grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim, pri čemu svaka od ovih grupa obuhvata i podgrupu restrukturiranih potraživanja.

Pod bilansnom aktivom koja se klasifikuje za potrebe iz stava 1. ove tačke podrazumevaju se svi dužnički instrumenti koji se evidentiraju u bilansu stanja (dospeli i nedospeli kratkoročni i dugoročni krediti, ostali plasmani, depoziti kod banaka, sredstva na računima kod Narodne banke Srbije, kamate i naknade, dugoročne i kratkoročne hartije od vrednosti koje se ne uključuju u knjigu trgovanja i ostali dužnički instrumenti koji se evidentiraju u bilansu stanja), osim instrumenata kojima se trguje.

Pod vanbilansnim stavkama koje se klasifikuju za potrebe iz stava 1. ove tačke podrazumevaju se izdate plative i činidbene garancije, avali i akcepti menica, drugi oblici jemstva, neiskorišćene preuzete obaveze, nepokriveni akreditivi i druge vanbilansne stavke po kojima može doći do plaćanja banke, s tim što se u podgrupu restrukturiranih potraživanja mogu klasifikovati samo neiskorišćene preuzete obaveze.

35b Banka je dužna da u grupu problematičnih potraživanja klasifikuje potraživanje iz tačke 35a stav 1. ove odluke kod kojeg je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- dužnik je po ovom potraživanju u docnji dužoj od 90 dana;
- banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- nastupio je status neizmirenja obaveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- potraživanje se smatra obezvređenim u skladu sa MSFI 9 i raspoređeno je u nivo 3 (Stage 3) primenom kriterijuma utvrđenih u tački 6. stav 1, alineja osma, ove odluke.

Potraživanje koje se smatra obezvređenim u skladu sa MSFI 9 ali primenom kriterijuma utvrđenih u tački 6. stav 1, alineja osma, ove odluke nije raspoređeno u nivo 3 (Stage 3) - banka je dužna da klasifikuje u grupu problematičnih potraživanja ako je ispunjen jedan od uslova iz stava 1, alineje od prve do treće, ove tačke.

Potraživanje iz tačke 35a stav 1. ove odluke koje ne ispunjava nijedan od uslova iz stava 1. ove tačke, kao i prethodno klasifikovano problematično potraživanje koje nije restrukturirano a više ne ispunjava nijedan uslov iz tog stava, klasifikuje se u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim.

U grupu problematičnih potraživanja klasifikuju se, i to u svom nominalnom iznosu, sledeće vanbilansne stavke iz tačke 35a stav 3. ove odluke:

- preuzete neopozive obaveze - ako bi njihovim povlačenjem od strane dužnika došlo do nastanka potraživanja za koje banka, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, smatra da ne bi bilo naplaćeno u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- date garancije - ako je verovatno da će biti aktivirane, a naročito ako garancija obezbeđuje potraživanje koje ispunjava uslove da se smatra problematičnim.

35v Ako je jedno potraživanje od dužnika klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja, banka je dužna da sva potraživanja od tog dužnika klasifikuje u tu grupu.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, klasifikacija potraživanja po osnovu naknada u grupu problematičnih potraživanja ne određuje klasifikaciju ostalih potraživanja.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, klasifikacija potraživanja od dužnika fizičkog lica, poljoprivrednika i preduzetnika vrši se na nivou pojedinačnog potraživanja, osim ako bruto vrednost bilansnih potraživanja od tog dužnika po kojima postoji docnja duža od 90 dana iznosi najmanje 20% bruto vrednosti svih bilansnih potraživanja banke od tog dužnika - u kom slučaju se sva potraživanja od tog dužnika klasifikuju u grupu problematičnih potraživanja.

Ako banka u grupu problematičnih potraživanja klasifikuje potraživanja od dužnika koji pripada grupi povezanih lica, dužna je da razmotri da li okolnosti koje su dovele do te klasifikacije utiču i na klasifikaciju potraživanja od ostalih članova te grupe.

35g Restrukturirano potraživanje koje je, u skladu s tačkom 35d stav 4. ove odluke, klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja - banka može, nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikovati u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- za potraživanje nije utvrđen iznos obezvređenja iz tačke 35b stav 1, alineja četvrta, ove odluke i nije nastupio status neizmirenja obaveza;

- nakon primene mere restrukturiranja, na datum klasifikacije dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a banka na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, oceni da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Ocenu da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti banka može dati samo ako je dužnik redovnim uplatama, pod kojima se podrazumevaju uplate u poslednjih dvanaest meseci izvršene blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate, isplatio iznos koji je najmanje jednak prethodno dospelom iznosu (ako je bilo dospelih iznosa) ili otpisanom iznosu (ako nije bilo dospelih iznosa) kao elementu izmenjenih uslova otplate, ili ako je dužnik na drugi način pokazao da je sposoban da izmiri obavezu prema izmenjenim uslovima otplate.

35d Banka je dužna da u podgrupu restrukturiranih potraživanja klasifikuje potraživanja naročito u sledećim slučajevima:

- izvršena je promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili potraživanja koja bi u odsustvu ovih izmena bila klasifikovana u grupu problematičnih potraživanja;

- izvršena je promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog otpisa potraživanja ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu;

- banka je aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule;

- dužnik je istovremeno kada je odobreno novo potraživanje banke, ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja, izvršio plaćanje glavnice ili kamate po osnovu drugog potraživanja banke ili drugog pravnog lica kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku, a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo tako klasifikovano, odnosno ispunjavalo te uslove.

Banka je dužna da razmotri da li bi potraživanje trebalo klasifikovati u podgrupu restrukturiranih potraživanja naročito u sledećim slučajevima:

- dužnik je po potraživanju kod koga su promenjeni uslovi otplate, a koje na dan promene uslova nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja, u periodu od tri meseca pre promene tih uslova svoje obaveze izmirivao sa docnjom dužom od 30 dana ili bi svoje obaveze izmirivao sa docnjom dužom od 30 dana da ovih promena nije bilo;

- dužnik je, istovremeno kada je odobreno novo potraživanje banke, ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja, izvršio plaćanje glavnice ili kamate po osnovu drugog potraživanja banke ili drugog pravnog lica kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku, a po kojem je bio, potpuno ili delimično, u docnji dužoj od 30 dana u periodu od tri meseca pre nastanka novog potraživanja;

- aktivirane su ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule), i to prema dužniku koji je u docnji dužoj od 30 dana ili bi bio u takvoj docnji ako bi aktiviranje ovih klauzula izostalo.

Ako banka oceni da, bez obzira na nastupanje okolnosti iz stava 2. ove tačke, potraživanje ne bi trebalo klasifikovati u podgrupu restrukturiranih potraživanja - dužna je da tu ocenu detaljno dokumentuje.

35d Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda iz tačke 2. odredba pod 8) ove odluke ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;

- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;

- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Ako nisu ispunjeni uslovi iz stava 1, alineje druga i treća, ove tačke - banka je dužna da nastavi da potraživanje klasifikuje u podgrupu restrukturiranih potraživanja u okviru grupe potraživanja koja se ne smatraju problematičnim, a proveru ispunjenosti ovih uslova dužna je da vrši najmanje jednom u tri meseca.

Potraživanje koje u trenutku restrukturiranja nije bilo klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja, banka nakon tog trenutka može nastaviti da klasifikuje u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim samo ako ovo restrukturiranje nije dovelo do ispunjavanja nekog od uslova iz tačke 35b stav 1. ove odluke.

Banka je dužna da sva restrukturirana potraživanja koja ispunjavaju uslove iz tačke 35b stav 1. ove odluke klasifikuje u grupu problematičnih, a, bez obzira na ispunjenost ovih uslova, u grupu problematičnih dužna je da klasifikuje i sledeća potraživanja:

- potraživanja koja su bila klasifikovana ili su ispunjavala uslove da budu klasifikovana u grupu problematičnih pre restrukturiranja;

- restrukturirana potraživanja koja su u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim prešla iz grupe problematičnih potraživanja a u vezi s kojima banka tokom probnog perioda iz tačke 2. odredba pod 8) ove odluke učini dodatne ustupke, odnosno ako dužnik obaveze po tom potraživanju izmiruje sa docnjom dužom od 30 dana;

- potraživanja klasifikovana u skladu sa stavom 3. ove tačke u vezi s kojima banka nakon drugog restrukturiranja učini dodatne ustupke.

Prelazne i završne odredbe

36. Za nepokretnosti koje nisu stambene, kao i za nepokretnosti koje nisu predmet projektnog finansiranja - uslovi iz tačke 29. stav 1. odredba pod 1), alineje peta i šesta, ove odluke potrebni da se hipoteka na tim nepokretnostima smatra adekvatnim sredstvom obezbeđenja - primenjuju se od 31. decembra 2012. godine.

37. Banka je dužna da akte iz tač. 5. i 24. ove odluke uskladi sa odredbama te odluke najkasnije u roku od dva meseca od dana njenog stupanja na snagu i da ih primeni pri klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki prema stanju na dan 31. decembra 2011. godine.

Akte iz stava 1. ove tačke, kao i njihove izmene i dopune, banka je dužna da dostavi Narodnoj banci Srbije u roku od 15 dana od dana njihovog donošenja.

38. Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 129/2007, 63/2008, 104/2009, 30/2010, 25/2011 i 45/2011).

39. Ova odluka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 31. decembra 2011. godine.

Samostalna odredba Odluke o dopuni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke

("Sl. glasnik RS", br. 57/2012)

2. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalne odredbe Odluke o izmenama i dopuni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke

("Sl. glasnik RS", br. 123/2012)

6. Banka je dužna da potraživanja od dužnika klasifikuje u skladu sa odredbom tačke 1. stav 2. ove odluke samo ako dužniku ustupi potraživanje posle 31. decembra 2012. godine.

Banka je dužna da potraživanja od dužnika klasifikuje u skladu sa odredbom tačke 1. stav 3. ove odluke samo ako potraživanje koje ima prema tom dužniku ustupi posle 31. decembra 2012. godine.

7. Ova odluka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 31. decembra 2012. godine.

Samostalna odredba Odluke o izmenama i dopunama Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke

("Sl. glasnik RS", br. 43/2013)

4. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalne odredbe Odluke o izmenama i dopuni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke

("Sl. glasnik RS", br. 113/2013)

6. Sredstva stečena naplatom potraživanja koja je banka stekla do 30. decembra 2013. godine ne klasifikuju se u periodu godinu dana od dana sticanja, nakon čega je banka dužna da sredstva koja nije otuđila ni stavila u funkciju svog poslovanja klasifikuje u kategoriju D.

7. Ova odluka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 31. decembra 2013. godine.

**Samostalna odredba Odluke o izmenama i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 135/2014)

6. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalne odredbe Odluke o izmenama i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 61/2016)

8. Potraživanja koja su se smatrala restrukturiranim u smislu tačke 2. odredba pod 2) Odluke - banka ne može klasifikovati u kategoriju iz tačke 20. Odluke povoljniju od kategorije u koju je to potraživanje bilo klasifikovano u trenutku stupanja na snagu ove odluke - sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35đ stav 1. ove odluke, pri čemu se na ta potraživanja u tom periodu ne primenjuju odredbe tačke 21v stav 2. ove odluke.

Potraživanje za koje se docnja u naplati potraživanja računala prema naknadno ugovorenom datumu dospeća u skladu s tačkom 23. stav 4. Odluke, a koje prema proceni banke ispunjava uslove da se smatra restrukturiranim u skladu sa ovom odlukom, banka ne može klasifikovati u kategoriju iz tačke 20. Odluke povoljniju od kategorije u koju je to potraživanje bilo klasifikovano u trenutku stupanja na snagu ove odluke - sve dok se ne ispune uslovi iz tačke 35đ stav 1. ove odluke, pri čemu se na ta potraživanja u tom periodu ne primenjuju odredbe tačke 21v stav 2. ove odluke.

9. Banke su dužne da u periodu od stupanja na snagu ove odluke do početka njene primene usklade svoje unutrašnje akte i procedure i preuzmu sve neophodne radnje radi usklađivanja svog poslovanja sa odredbama ove odluke.

Banke su dužne da Narodnoj banci Srbije najkasnije 20. oktobra 2016. godine dostave izveštaje propisane odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka, prema stanju na dan 30. septembra 2016. godine, a u skladu sa odredbama ove odluke.

Cilj dostavljanja izveštaja iz stava 2. ove tačke je provera sposobnosti banaka i njihova odgovarajuća priprema za sprovođenje odredaba ove odluke.

10. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. oktobra 2016. godine.

**Samostalne odredbe Odluke o izmeni i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 69/2016)

4. Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi unutrašnji akt iz tačke 34b. stav 1. ove odluke koji je primenjivala na dan 30. juna 2016. godine, sve izmene i/ili dopune tog akta, kao i procenu efekata tih izmena i/ili dopuna na visinu učešća problematičnih kredita u ukupnim kreditima, u roku od 20 dana od dana kada je iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke počela da obračunava u skladu sa tačkom 34a. ove odluke.

5. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 30. septembra 2016. godine.

**Samostalna odredba Odluke o izmenama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 91/2016)

5. Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalne odredbe Odluke o izmenama i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 101/2017)

10. Banka je dužna da do početka primene ove odluke uskladi svoje unutrašnje akte i procedure i preuzme sve neophodne radnje radi usklađivanja svog poslovanja sa odredbama ove odluke.

11. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2018. godine.

**Samostalna odredba Odluke o izmeni i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 114/2017)

4. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalne odredbe Odluke o izmenama i dopunama
Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**

("Sl. glasnik RS", br. 103/2018)

6. Banke su dužne da odredbe ove odluke koje se odnose na obavezu klasifikacije u kategoriju D potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) čiji je stepen kreditne zaduženosti veći od 60% primenjuju od dana odobravanja novog plasmana tom dužniku, kao i da podatke o iznosu i klasifikaciji svoje bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa ovom odlukom prikažu u izveštajima koji se sastavljaju na prvi izveštajni datum nakon odobrenja takvog plasmana.

7. Ova odluka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 1. januara 2019. godine.